

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 25 януари 2023 г.
(OR. en)

5692/23

ENV 63
AGRI 29
FIN 82
PESTICIDE 5
PHYTOSAN 3
RECH 30
EDUC 31
JEUN 22
CONSOM 15
FORETS 4
RELEX 87

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	24 януари 2023 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2023) 35 final
Относно:	СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ Преразглеждане на Инициативата на ЕС относно опрашителите Нов пакт за опрашителите

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2023) 35 final.

Приложение: COM(2023) 35 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 24.1.2023 г.
COM(2023) 35 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

Преразглеждане на Инициативата на ЕС относно опрашителите

Нов пакт за опрашителите

{SWD(2023) 18 final}

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Влошаването на състоянието на дивите опрашители и последиците от него за продоволствената сигурност, човешкото здраве, качеството на живот и функционирането на екосистемите пораждаат сериозна загриженост сред цялото общество. Те също така станаха повод за призови, по-специално от страна на учени и гражданското общество, за решителни действия за преодоляване на причините за това влошаване. Скорошен пример в това отношение е Европейската гражданска инициатива „Да спасим пчелите и земеделските стопани!“¹, с която се отправя призив за преход към по-щадящо пчелите селско стопанство. През октомври 2022 г. тя беше успешно представена на Европейската комисия, след като бяха събрани над един милион изявления за подкрепа от гражданите на ЕС.

Около четири от всеки пет култивирани и диви цъфтящи растителни видове в Европа зависят, поне до известна степен, от опрашването от животни, което се осигурява от хиляди видове насекоми. Тази услуга носи осезаеми ползи за икономиката: нейният принос към селскостопанската продукция на ЕС се оценява на най-малко 5 милиарда евро годишно². Повечето от основните ползи, които се осигуряват от опрашителите, не може да се определят количествено, като например приносът им за хранителната сигурност и здравето или за поддържането на здравето и устойчивостта на екосистемите чрез опрашването на дивите растения.

Европа и светът³ обаче са изправени пред драматична загуба на диви опрашители. Съгласно Европейския червен списък⁴ популацията на около един от всеки три вида пчели, пеперуди и мухи намалява. Освен това един от всеки десет вида пчели и пеперуди и един от всеки три вида мухи са застрашени от изчезване. Тези цифри вече пораждаат тревога, а пълната картина все още не е известна. По-задълбочени знания за състоянието на опрашителите биха могли да разкрият още по-тревожна ситуация⁵.

Влошаването на състоянието на опрашителите представлява заплаха както за благосъстоянието на хората, така и за природата. Загубата на опрашители подкопава селскостопанската производителност в дългосрочен план, като допълнително засилва една

¹ https://europa.eu/citizens-initiative/initiatives/details/2019/000016_bg. През 2023 г. Европейската комисия ще реагира на тази европейска гражданска инициатива със специално съобщение.

² Vysna, V., Maes, J., Petersen, J.E., La Notte, A., Vallecillo, S., Aizpurua, N., Ivits, E., Teller, A., Accounting for ecosystems and their services in the European Union (INCA) (Отчитане на екосистемите и техните услуги в Европейския съюз). Final report from phase II of the INCA project aiming to develop a pilot for an integrated system of ecosystem accounts for the EU (Окончателен доклад от етап II на проекта INCA, насочен към разработване на пилотен проект за интегрирана система от сметки за екосистемите за ЕС). Статистически доклад. Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург, 2021 г.

³ [IPBES \(2016\). Assessment report of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services on pollinators, pollination and food production \(Доклад за оценка на междуправителствената научно-политическа платформа за биологично разнообразие и екосистемни услуги относно опрашителите, опрашването и производството на храна\).](#)

⁴ <https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/redlist>

⁵ Работен документ на службите на Комисията, придружаващ Инициативата на ЕС относно опрашителите (SWD(2018) 302), стр. 3.

тенденция, която се влияе от други фактори, по-специално настоящата геополитическа ситуация, предизвикана от агресивната война на Русия срещу Украйна.

На 15-ата конференция на страните (COP15) по Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие през декември 2022 г. бяха положени усилия в световен мащаб за преодоляване на кризата, свързана с биологичното разнообразие. Тези глобални усилия трябва да бъдат придружени от амбициозни мерки за опазване и възстановяване на биологичното разнообразие на равнището на ЕС, от което опрашители са неразделна част.

През 2018 г. Комисията прие Инициативата на ЕС относно опрашителите⁶ — първата по рода си рамка на ЕС за борба с влошаването на състоянието на дивите опрашители. С тази инициатива се определят дългосрочни цели за 2030 г., както и всеобхватен набор от действия, които да бъдат изпълнени в краткосрочен до средносрочен план. Тя получи силна подкрепа сред групите заинтересовани страни и предизвика голям обществен интерес. Целите на инициативата бяха силно стимулирани от Европейския зелен пакт.

В Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г.⁷ е определена общата амбиция до 2030 г. да се постигне обрат в тенденцията към намаляване на броя и разнообразието на опрашителите като част от поредица от ангажименти и цели за възстановяване на природата в ЕС. Със стратегията беше създадена и Платформата на ЕС за биологичното разнообразие, в рамките на която беше създадена работна група за опрашителите като основна платформа за управление на инициативата за опрашителите. Други инициативи в рамките на Европейския зелен пакт, като например стратегията „От фермата до трапезата“, планът за действие за нулево замърсяване, стратегията за горите и стратегията за адаптиране към изменението на климата⁸, също така допринасят за борбата със заплахите за опрашителите.

Настоящото съобщение представя преразгледана рамка за действие за инициативата на ЕС относно опрашителите, която се основава на обширни консултации със заинтересованите страни и институционална обратна информация⁹ от Европейския парламент, Съвета, Комитета на регионите и Европейската сметна палата. В него се определят мерките, които да бъдат предприети от ЕС и неговите държави членки, за да се постигне до 2030 г. обрат в тенденцията към влошаване на състоянието на опрашителите.

Преразглеждането се извършва вследствие на прегледа на напредъка в изпълнението на инициативата относно опрашителите, предприет от Комисията през 2021 г.¹⁰ Прегледът показва, че тя продължава да бъде надежден инструмент на политиката, но все още трябва да бъдат преодолените значителни предизвикателства, за да се спре и обърне процесът на влошаване на състоянието на опрашителите. По-специално трябва да се предприемат допълнителни мерки за ефективно елиминиране на причините за това влошаване, подплатени със стабилни механизми за наблюдение и управление. В прегледа се

⁶ [Инициатива на ЕС относно опрашителите](#) (COM(2018) 395).

⁷ [Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г.](#) (COM(2020) 380).

⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/bg/ip_21_6687

⁹ https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/pollinators/policy_en.htm

¹⁰ [Доклад за напредъка в изпълнението на Инициативата на ЕС относно опрашителите](#) (COM/2021/261 final).

призовава за преразглеждане на инициативата, за да може тя да постигне дългосрочните си цели.

Преразглеждането също така се основава на специалния доклад на Европейската сметна палата относно действията на ЕС за опазване на дивите насекоми опрашители¹¹. В посочения доклад са установени пропуски в ключови политики на ЕС във връзка с основните заплахи за дивите опрашители и се препоръчва Комисията да оцени необходимостта от добавяне на конкретни мерки за противодействие на заплахите, които понастоящем не са разгледани в инициативата относно опрашителите. В него също така се посочва, че мерките за опазване на дивите опрашители трябва да бъдат по-добре интегрирани в политиките на ЕС за опазване на биологичното разнообразие и селскостопанските политики, както и че трябва да се подобри защитата на дивите опрашители от пестициди.

През юни 2022 г. Комисията представи предложение за закон за възстановяване на природата¹², който има за цел амбицията на стратегията за биологичното разнообразие да бъде заложена в законодателството — в него се съдържа правно обвързваща цел за държавите — членки на ЕС, до 2030 г. да се постигне обрат в тенденцията към намаляване на популациите на опрашителите и след това да се поддържат тенденции на увеличаване. Законът за възстановяване на природата и настоящата преразгледана инициатива относно опрашителите вървят ръка за ръка: законодателното предложение предоставя на държавите членки гъвкавост да определят в своите национални планове за възстановяване най-ефективните мерки за постигане на целта. Целта на мерките в настоящата преразгледана инициатива, която обхваща широк спектър от политики на ЕС, е да се подкрепят и допълнят националните мерки за възстановяване, изисквани съгласно предложението за закон за възстановяване на природата.

2. Действия на ЕС за обръщане на тенденцията към влошаване на състоянието на опрашителите

В преразгледаната инициатива относно опрашителите се определят цели за 2030 г. и свързани с тях действия по три приоритета:

I: задълбочаване на познанията за влошаването на състоянието на опрашителите и свързаните с него причини и следствия,

II: подобряване на опазването на опрашителите и отстраняване на причините за влошаването на тяхното състояние,

III: мобилизиране на обществото и насърчаване на стратегическото планиране и сътрудничеството на всички равнища.

В следващите глави тези приоритети и свързаните с тях действия се описват по-подробно. В таблицата в приложението са посочени всички действия.

¹¹ [Специален доклад № 15/2020 на ЕСП.](#)

¹² [Предложение на Европейската комисия за регламент относно възстановяването на природата](#) (COM (2022) 304).

2.1. ПРИОРИТЕТ I: Задълбочаване на познанията за влошаването на състоянието на опрашители и свързаните с него причини и следствия

Действията в помощ на опрашителите трябва да бъдат подкрепени от надеждни научни данни. От 2018 г. насам е постигнат значителен напредък в събирането на приложими познания за опазването на опрашителите, но все още има значителни пропуски в знанията. Още усилия са необходими за въвеждане на стабилна общоевропейска система за мониторинг на опрашителите, за извършване на критични оценки и пространствени анализи и за насърчаване на целенасочени научноизследователски и иновационни дейности.

Създаване на всеобхватна система за мониторинг

За да се приложат ефективни мерки за опазване и възстановяване на популациите от опрашители, е необходимо да се картографират тяхното разпределение и състояние, както и тенденциите с достатъчно точни пространствени и времеви подробности. Това изисква стабилна схема за мониторинг в целия ЕС, която редовно и често да предоставя информация за дълъг период от време. Комисията и държавите членки работят върху методика за мониторинг, която се основава на техническите варианти за Схема на ЕС за мониторинг на опрашителите (EU-PoMS)¹³. За да се измерят стриктно тенденциите в разпространението и разнообразието на опрашителите и да се направи надеждна оценка на напредъка при постигането на обрат в тенденцията към влошаването на тяхното състояние, мониторингът ще трябва да се извършва на достатъчен брой обекти. По силата на предложения закон за възстановяване на природата държавите членки ще бъдат задължени да извършват мониторинг на видовете опрашители всяка година в съответствие със стандартизирана методика.

Освен това следва да се наблюдават и основните заплахи за влошаването на състоянието на опрашителите. Инициативата „Monitoring of Biodiversity in Agricultural Landscapes (Европейски мониторинг на биологичното разнообразие в селскостопанските ландшафти)“ (EMBAL)¹⁴, в рамките на която се събира информация за местообитанията на опрашителите в селскостопанските ландшафти, и проектът Insignia¹⁵, който има за цел наблюдението на пестицидите и други замърсители, като се използва медоносната пчела като биоиндикатор, предлагат ефективни начини за запълване на пропуските в информацията за състоянието на местообитанията на опрашителите и замърсяването. Тези процеси трябва да бъдат систематично изпълнявани в дългосрочен план. Създаването на интегрирана рамка за мониторинг на влошаването на състоянието на опрашителите и свързаните с него причини и следствия съгласно модела на намеса DPSIR (drivers, pressures, state, impact and response — движещи фактори, натиск, състояние, въздействие и реакция) би позволило проследяване на крайните продукти и резултатите от съответните действия на политиката.

Подпомагане на научните изследвания и оценките

¹³ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC122225>

¹⁴ <https://wikis.ec.europa.eu/pages/viewpage.action?pageId=25560696>

¹⁵ <https://wikis.ec.europa.eu/pages/viewpage.action?pageId=36702461>

Ще продължат да бъдат необходими научноизследователски и иновационни дейности за генериране на приложими знания въз основа на систематично събирани данни и информация, подкрепени от рамковата програма на ЕС за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, както и национални научноизследователски усилия. Трябва да разберем по-добре таксономичното и функционалното разнообразие на общностите от опрашители и тяхното разпространение, както и заплахите за опрашителите и тяхното взаимодействие. Последното важи по-специално за по-слабо проучените заплахи за опрашителите (вж. приоритет II).

Необходимо ще бъде също така по-нататъшно разработване на инструментите за оценка, като например Червеният списък и картографирането на ключови области на опрашителите в целия ЕС, за да може да се предприемат целенасочени мерки за опазване и възстановяване.

Насърчаване на изграждането на капацитет и обмена на знания

Мониторингът и научните изследвания изискват много ресурси, а финансовите и човешките ресурси ще трябва да се използват по икономически ефективен начин. В това отношение може да помогне стратегическото разработване на научноизследователска инфраструктура, инструменти за мониторинг и експертен опит. По-специално ще бъде важно да се повиши капацитетът както на професионалната, така и на гражданската наука да извършват работата по таксономията, като се предоставят възможности за работа, образование и обучение.

Съществуващите онлайн инструменти, като например Информационният център на ЕС за опрашителите и Информационната система за биологичното разнообразие в Европа (BISE), следва да се използват пълноценно, за да се обменят резултатите от мониторинга и знанията, получени чрез научните изследвания и иновациите. Това изисква ангажираност както на равнището на ЕС, така и на национално равнище, и подкрепа от Европейската агенция за околната среда. Обменът на знания и свободният достъп до данни ще повишат ефикасността на публичните инвестиции и ще гарантират прозрачността на научно-политическите процеси и вземането на решения.

2.2. Приоритет II Подобряване на опазването на опрашителите и отстраняване на причините за влошаването на тяхното състояние

Сред основните заплахи за дивите опрашители са промените в земеползването (включително урбанизацията), практиките на интензивното селскостопанско управление (включително използването на пестициди), замърсяването на околната среда (включително светлинното замърсяване), чуждите инвазивни видове и изменението на климата. Може да възникнат и други заплахи, които оказват допълнителен натиск върху опрашителите. Някои заплахи, като интензивното селско стопанство и използването на пестициди, са по-добре проучени от други. Знае се добре кои са подходящите мерки за смекчаване на тяхното въздействие. Спешно е необходимо тези мерки да се прилагат по-широко.

За други заплахи, като например замърсяването с химикали, замърсители на въздуха и тежки метали, знанията са недостатъчни, за да се оцени степента и разпределението на тяхното въздействие върху опрашителите или да се разработи подходяща стратегия за

намеса. Тук са необходими допълнителни дейности за мониторинг, научни изследвания и иновации, за да може да се предприемат научнообосновани ответни действия във връзка с влошаването на състоянието на опрашителите.

Подобряване на опазването на видовете опрашители и техните местообитания

Популациите от опрашители са подложени на натиск в различни ландшафти и видове земеползване, които взаимодействат помежду си, като допълнително засилват вредното въздействие. Поради това мерките за смекчаване на това въздействие не бива да се предприемат самостоятелно, а трябва да бъдат координирани в различните сектори и добре планирани, за да се гарантират последователност, полезни взаимодействия и ефективност на разходите.

Защитените зони и подходящото управление на земята са гръбнакът на опазването на богатото разнообразие на видовете опрашители. Въз основа на това следва да се осъществят стратегически планирани дейности за възстановяване, за да се гарантират подходящи райони с добре свързани, висококачествени местообитания на опрашителите. Ключов инструмент за координиране на такъв стратегически подход са плановете за опазване на видовете¹⁶, по-специално за най-застрашените видове. В тях се предоставя информация за състоянието, екологията, заплахите и текущите мерки за опазване на всеки вид и се посочват ключовите действия, които са необходими за подобряване на техния природозащитен статус в целия им район на разпространение в рамките на ЕС. Понастоящем Комисията разработва три плана за опазване за определени групи застрашени видове опрашители. Два плана ще обхващат селскостопански и горски ландшафти в целия ЕС, а третият ще обхваща конкретен географски район — Канарските острови. След като бъдат финализирани, широкото им въвеждане и изпълнение следва да се гарантира с подкрепа от различни източници на финансиране, включително програмата LIFE.

Опазването на опрашителите следва да бъде добре интегрирано в управлението на защитените зони, по-специално мрежата „Натура 2000“. Много типове местообитания, защитени по силата на Директивата за местообитанията, са от съществено значение за опрашителите. Включването на опрашителите като типични видове в мониторинга и оценката на природозащитния статус на тези местообитания би спомогнало за оптимизиране на опазването на опрашителите в плановете за управление по „Натура 2000“.

Въвеждането на мониторинг на опрашителите ще спомогне за по-добро картографиране на редки и застрашени видове опрашители. Тази информация следва да се използва за прецизиране на усилията за опазване и възстановяване и за определяне на нови защитени зони в контекста на целта на ЕС за постигане на 30 % защитени зони до 2030 г. съгласно Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г.

Земеползването и промените в земеползването, като например интензификацията на селското и горското стопанство, урбанизацията и развитието на инфраструктурата, могат да окажат отрицателно въздействие върху опрашителите, като намалят наличието на

¹⁶ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Action+plans>

местообитания на опрашителите и увеличат разпокъсаността на местообитанията. Необходим е интегриран подход за всички природни и културни ландшафти, за да се противодейства на разпокъсването на местообитанията. Това може да се постигне чрез стратегически планирана мрежа от зони от местообитания, които заедно образуват свързана инфраструктура в целия ландшафт, която преминава през биогеографски и административни региони. По такива екологични коридори за опрашителите, които предлагаме да се наричат „Buzz Lines (линии на жужене)“, видовете биха могли да се придвижват в търсене на храна, подслон, гнездене и размножаване. Освен това тези коридори биха действали като миграционни маршрути за видовете, засегнати от изменението на климата, и по този начин да подкрепят усилията за адаптиране. От решаващо значение за успешното осъществяване на мрежата от Buzz Lines са процесите на пространствено планиране на всички равнища на управление.

Мерките за опрашителите в различните ландшафти следва също така да бъдат допълнително подкрепяни със средства от ЕС, по-специално общата селскостопанска политика (ОСП) на ЕС, фондовете на политиката на сближаване и програмата LIFE. Държавите членки следва също така решително да насърчат и улеснят трансграничното сътрудничество в това отношение.

Възстановяване на местообитанията на опрашителите в селскостопанските ландшафти

Сред видовете натиск, за които има знания, са някои селскостопански практики за управление, като монокултурни насаждения, широкото използване на пестициди и интензивната обработка на почвата, интензивната паша или косене и, когато се среща, прекомерното наторяване на затревените площи¹⁷, които водят до влошаване на състоянието на опрашителите в селскостопанските ландшафти. От ключово значение за обръщане на тази тенденция е по-широкото използване на благоприятни за опрашителите агрономични техники, по-специално агроекологията.

ОСП е един от основните инструменти за подпомагане на този преход с мерки като биологичното земеделие, опазването и развитието на особеностите на ландшафта, агролесовъдството, намаленото използване на химикали и защитата на благоприятни за опрашителите растения по пасищата и буферните ивици. През периода 2023—27 г. ОСП ще се управлява от нова екологосъобразна архитектура с по-строги базови изисквания и нови екосхеми по стълб I, в съчетание с мерки по стълб II, като например ангажименти за агроекология и климат. Интервенциите в полза на опрашителите в селскостопанските ландшафти следва да се планират по стратегически и съгласуван начин въз основа на нуждите, установени на местно равнище. Благоприятни за опрашителите ландшафти са с голямо биоразнообразие, богати на особености на ландшафта и предлагат подходящо количество висококачествени, добре свързани местообитания¹⁸.

¹⁷ [Работен документ на службите на Комисията, придружаващ Инициативата на ЕС относно опрашителите \(SWD\(2018\) 302 final\).](#)

¹⁸ [IPBES \(2016\). Assessment report of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services on pollinators, pollination and food production \(Доклад за оценка на междуправителствената научно-](#)

В рамките на ОСП държавите членки могат да разработват стратегически интервенции, които допринасят за постигането на специфичните икономически, екологични и социални цели. Например основаните на резултати схеми за плащане могат да направят подхода по-ефективен и да осигурят повече гъвкавост и стимули за земеделските стопани да прилагат екологосъобразни практики. Освен това държавите членки се насърчават да облекчат натиска на равнището на ландшафта чрез колективни схеми, които стимулират сътрудничеството между земеделските стопани при колективното изпълнение на ангажиментите за агроекология и климат.

Разработените от държавите членки стратегически планове по ОСП¹⁹, включват разнообразни мерки с висок потенциал за защитата на опрашителите. Например няколко плана имат за цел създаването на райони за хранене на дивите опрашители, като ивици с цветни насаждения, отглеждането на едногодишни медоносни растения или други подходящи особености на ландшафта. Други ангажименти се отнасят до установяването на непроизводствени площи върху обработваемата земя, за да се подобри, наред с другото, състоянието на опрашителите и да се увеличи снабдяването с храни за опрашителите. Друга цел на плановете може да бъде замяната на химическите продукти за растителна защита с биологични методи за контрол на вредителите, което допринася значително за защитата на опрашителите.

Съществено намалени трябва да бъдат и рисковете, свързани с агрохимикалите (по-специално пестицидите и високото натоварване с хранителни вещества). Това изисква общи усилия и сътрудничество между публичните органи и земеделските стопани. Консултанти в селското стопанство, които са добре обучени в областта на опазването на биологичното разнообразие и опрашителите, както и демонстрационни и комуникационни дейности, са ключови елементи за улесняване на по-доброто прилагане на целевите мерки. След като бъдат налични, за оценка на въздействието на интервенциите следва да се използват надеждни показатели, основани на общоевропейската методика за мониторинг на опрашителите (вж. приоритет I). В рамките на ОСП може да се използва, наред с други източници на финансиране, техническата помощ по инициатива на държавите членки, за да се улесни внедряването на схемата за мониторинг на опрашителите (EU-PoMS).

Намаляване на въздействието на използването на пестициди върху опрашителите

Пестицидите продължават да бъдат основна причина за влошаването на състоянието на опрашителите, затова тяхното въздействие трябва да бъде смекчено чрез целенасочени политики и практики. В стратегията на ЕС „От фермата до трапезата“ и стратегията за биологичното разнообразие Комисията поема ангажимент до 2030 г. рискът и употребата на пестициди и употребата на по-опасните пестициди да бъдат намалени с 50 %. Предвижда се тези цели да бъдат изпълнени по-специално чрез предложението Регламент относно устойчивата употреба на продукти за растителна защита²⁰. Освен това Комисията ще

[политическа платформа за биологично разнообразие и екосистемни услуги относно опрашителите, опрашването и производството на храна\).](#)

¹⁹ Стратегическите планове по ОСП влязоха в сила на 1 януари 2023 г.

²⁰ [Предложение на Европейската комисия за Регламент относно устойчивата употреба на продукти за растителна защита](#) (COM (2022) 305).

работи по-нататък за подобряване на показателите, използвани за количественото определяне на намаляването на риска и употребата на продукти за растителна защита.

В рамките на проекта на Регламент относно устойчивата употреба на продукти за растителна защита Комисията предложи също така забрана на употребата на пестициди в чувствителните зони. Това са зони, защитени с цел опазване на природата, както и зони с опрашители, които са застрашени от изчезване. В рамките на междуинституционалните преговори Европейският парламент и Съветът разглеждат подробно условията за налагане на такава забрана. В проекта на Регламент относно устойчивата употреба на продукти за растителна защита се предвижда и засилено прилагане на интегрираното управление на вредителите. С него се установява йерархия на интервенциите за растителна защита, като акцентът се поставя върху мерките с нисък риск, а химичните пестициди се използват само в краен случай.

Все по-голяма тревога предизвиква предоставянето от държавите членки на извънредни разрешения за пестициди, които вече не са одобрени на равнището на ЕС. Комисията ще продължи да наблюдава ситуацията и ще възложи на Европейския орган за безопасност на храните (ЕОБХ) да провери дали представените от държавите членки обосновки за тези разрешения са валидни. До такива мерки Комисията вече е прибегвала многократно във връзка с извънредни разрешения за употреба на някои неоникотиноиди²¹. Освен това Комисията предприема стъпки за подобряване на наличието на нискорискови алтернативи на химическите мерки за контрол на вредителите, по-специално такива, които са свързани с биологични решения, като например микроорганизми²².

Комисията работи за подобряване на оценката на риска от пестицидите по отношение на опрашителите. Това включва подобряване на оценката на риска по отношение на пчелите²³, за да се сведе до минимум нежеланите ефекти от употребата на пестициди върху медоносните пчели и видовете диви пчели. Освен това е наложително да се осигурят по-бързо методи за изпитване, с които може да се определи токсичността на пестицидите за дивите опрашители. Необходимо е също така да се гарантира забраната в продукти за растителна защита да се употребяват коформуланти заедно с активни вещества, когато се счита, че те оказват неприемливо въздействие върху околната среда, включително опрашителите.

Подобряване на местообитанията на опрашителите в градските зони

Урбанизацията и развитието на инфраструктурата намаляват наличието на естествени местообитания на опрашителите. При правилно планиране и управление обаче градските зони могат да служат за убежище на опрашителите, особено в по-обширен ландшафт без флорални ресурси. Освен това благодарение на тях може да се подобри екологичната свързаност, като осигурят местообитания, функциониращи като междинни спирки, например обществени паркове, частни градини (също и в селските райони), градски ферми, зелени стени и зелени покриви.

²¹ https://food.ec.europa.eu/plants/pesticides/approval-active-substances/renewal-approval/neonicotinoids_en

²² https://food.ec.europa.eu/plants/pesticides/micro-organisms_en

²³ https://food.ec.europa.eu/plants/pesticides/protection-bees_en

Комисията разработи насоки за благоприятни за опрашителите градове²⁴, които следва да бъдат допълнително насърчавани и широко прилагани от градските администрации. Освен това опазването на опрашителите следва да бъде взето предвид при разработването на планове за екологизиране на градовете²⁵. Градските зони са също така горещи точки за дейности за гражданска ангажираност и поради това играят важна роля за увеличаване на участието на гражданите в дейностите по опазване.

Намаляване на въздействието на инвазивните чужди видове върху опрашителите

Някои инвазивни чужди видове могат да упражняват пряк или непряк натиск върху опрашителите. Местните опрашители може да бъдат тяхна плячка, те може да бъдат преносители на нови болести и патогени или да се конкурират с местните опрашители за източници на храна. Инвазивните чужди растения могат да надделеят над местните растения, като по този начин променят растителните съобщества, от които зависят местните опрашители.

За да се предотврати по-нататъшното въвеждане и разпространение на инвазивни чужди видове, които могат да има сериозно въздействие върху опрашителите, се разглежда възможността те да бъдат включени в списъка на инвазивните чужди видове, които засягат Съюза²⁶.

За да се гарантира, че ограничаването на употребата на пестициди в чувствителни зони не подкопава бъдещото управление на инвазивните чужди растителни видове, ще бъде важно да се увеличат наличността, внедряването и ефективността на нехимичните варианти за управление.

Рискът от въвеждане и разпространение на чужди видове, които са вредни за опрашителите, също следва да бъде допълнително намален, като се насърчи използването на щадящи опрашителите местни растения и смеси от семена в територии като частни градини, обществено достъпни места, земеделски земи и гори.

Борба с изменението на климата и други причини за влошаването на състоянието на опрашителите

Изменението на климата води до промени в местните метеорологични условия по отношение на температурата и валежите и поради това може да ограничи наличните за опрашителите ресурси (например поради суша) и да наруши съвместно еволюираните взаимоотношения между растенията и опрашителите, като времето на цъфтеж и появата на специализирани опрашители.

По-специално се очаква много видове да променят ареалите си на разпространение, за да се адаптират към променените климатични условия, като за тази цел ще се наложи да се преместят в нови територии. Докато ЕС е въвел редица политики и стратегии в областта

²⁴ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Pollinator-friendly+cities>

²⁵ https://environment.ec.europa.eu/topics/urban-environment/urban-greening-platform_en

²⁶ Регламент (ЕС) № 1143/2014 относно предотвратяването и управлението на въвеждането и разпространението на инвазивни чужди видове

на климата, за да се превърне до 2050 г. в първия неутрален по отношение на климата и устойчив на изменението на климата континент²⁷, през следващите десетилетия европейските екосистеми неизбежно ще бъдат засегнати от изменението на климата. Поради това ще бъде важно да се вземе предвид въздействието на изменението на климата върху опрашители и техните местообитания и в този контекст да се идентифицират най-уязвимите зони за опрашители, за да се разработват и прилагат целенасочени мерки за смекчаване на това въздействие.

²⁷ https://climate.ec.europa.eu/index_bg

Що се отнася до светлинното замърсяване, неговото въздействие върху нощните опрашители е добре известно, което дава възможност за специфични мерки за смекчаване на изменението на климата на национално, регионално и местно равнище. Препоръки за това как да се ограничи светлинното замърсяване са включени в насоките на Комисията за гражданите²⁸ и за градовете²⁹ и Комисията ще продължи да насърчава тяхното прилагане.

Опрашителите могат да бъдат засегнати и от биоциди. Одобрението на активни вещества и разрешаването на биоцидите, които ги съдържат, подлежат на строга оценка на риска³⁰. Понастоящем Европейската агенция по химикали разработва специфичен подход за оценка на рисковете, които биоцидите представляват за опрашителите³¹.

2.3. ПРИОРИТЕТ III: Мобилизиране на обществото и насърчаване на стратегическото планиране и сътрудничеството на всички равнища

Подкрепа за гражданите и предприятията да действат

За изпълнението на мерките, описани предходните два приоритета, ще бъде необходима широка мобилизация на всички съответни участници, в това число учени, създатели на политики, граждани, земеделски стопани и предприятия.

Това следва да бъде подкрепено от ефективна комуникация, мобилизация и дейности по изграждане на мрежи. Общественото участие в мониторинга и опазването на опрашителите следва да бъде допълнително насърчавано. Това следва да обхваща гражданската наука, както и организирани процеси на участие на обществеността в дейностите по мониторинг и опазване на всички съответни равнища. Европейската рамка за компетентностите в областта на устойчивостта³² може да даде възможност на гражданите да предприемат действия в тази насока.

Тъй като се очаква влошаването на състоянието на опрашителите да окаже силно въздействие върху бъдещите поколения, следва да се обърне специално внимание и на ангажираността на младите хора. В това отношение новите технологии, например виртуалната реалност „Парк на опрашителите“³³, предлагат допълнителни канали за ангажиране на обществото като цяло.

За да се насърчи внедряването на насоките за действие за опазване на опрашителите във всички сектори, участието на ключови стопански сектори следва допълнително да се улесни чрез съществуващите мрежи.

Насърчаване на стратегическото планиране и сътрудничеството на всички равнища

Инициативата относно опрашителите ще трябва да се осъществи чрез добре разработени стратегически подходи на национално, регионално и местно равнище. Единствено

²⁸ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Citizens>

²⁹ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Cities>

³⁰ https://health.ec.europa.eu/biocides/biocidal-products_bg

³¹ https://echa.europa.eu/documents/10162/17234/scoping_paper_pollinators_guidance_en.pdf/7957c0f8-5ded-4a6e-17a7-2a899bbb141a

³² https://joint-research-centre.ec.europa.eu/greencomp-european-sustainability-competence-framework_en

³³ https://environment.ec.europa.eu/topics/nature-and-biodiversity/pollinator-park_en

последователен курс на действие на всички равнища на управление ще доведе до обрат в тенденцията на влошаване на състоянието на опрашители.

С националните стратегии за опрашители следва да се координират и стимулират усилията във всички съответни сектори и политики, за да се постигне обрат в тенденцията на влошаване на състоянието на опрашители до 2030 г., включително чрез мерки, подкрепяни от фондовете на политиката на сближаване на ЕС. Те следва да бъдат превърнати в планове за действие на регионално и местно равнище. Стратегиите и планове за действие трябва да бъдат разработени по прозрачен начин, в тясно сътрудничество с всички съответни заинтересовани страни и като се използват съществуващите мрежи и платформи, за да се улесни сътрудничеството между множество участници. При необходимост следва да се проучи възможността да се създадат нови мрежи и платформи. За теми и интервенции, които пораждаат разногласия, процесите, основани на активно участие, обсъждане и съвместно създаване, представляват допълнителни начини за преодоляване на напрежения между различни участници, включително гражданите. Активната роля на Европейския комитет на регионите ще бъде от особено значение, тъй като така се насърчава регионалната ангажираност и сътрудничеството на регионално равнище.

И накрая, влошаването на състоянието на опрашители представлява предизвикателство не само за Европа. Усилията на ЕС следва да допринасят за международните усилия за обръщане на тази глобална тенденция — в рамките на Международната инициатива за опрашители³⁴ и други съответни международни форуми.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За да може ЕС да опази биологичното разнообразие, което е от основно значение за благосъстоянието на хората, няма алтернатива на спирането и обръщането на процеса на влошаване на състоянието на опрашители. Новата рамка за действие в рамките на инициативата на ЕС относно опрашители очертава начина, по който ЕС може да се справи с това предизвикателство. Наред с предложението за Закон за възстановяване на природата тя представлява нов пакт в полза на опрашители в ЕС.

Тази преразгледана инициатива ще допринесе за постигането на целите на Европейския зелен пакт, по-специално стратегията за биологичното разнообразие и стратегията „От фермата до трапезата“. Тя също така ще даде ценен принос за напредъка на ЕС по отношение на съответните цели на ООН за устойчиво развитие и ангажиментите, договорени в рамките на Конвенцията за биологичното разнообразие.

Комисията приканва Европейския парламент и Съвета да одобрят новата рамка за действие в рамките на инициативата и да участват — в тясно сътрудничество с всички заинтересовани страни — активно в нейното изпълнение.

³⁴ <https://www.cbd.int/doc/decisions/cop-14/cop-14-dec-06-en.pdf>

ПРИЛОЖЕНИЕ — НОВА РАМКА ЗА ДЕЙСТВИЕ

В настоящото приложение е представен общ преглед на целите и действията, включени във всеки приоритет на преразгледаната Инициатива на ЕС относно опрашителите.

ПРИОРИТЕТ I: Задълбочаване на познанията за влошаването на състоянието на опрашителите и свързаните с него причини и следствия		
Цели, които трябва да бъдат постигнати до 2030 г.: <i>Състоянието на опрашителите и основните причини за неговото влошаване подлежат на редовен мониторинг чрез общоевропейска система за мониторинг и редовно се оценяват. На тази основа се разработват надеждни показатели, които дават информация за въздействието на съответните национални политики и политики на ЕС върху опрашителите. Запълват се критични пропуски в знанията относно влошаването на състоянието на опрашителите, неговите причини и последиците му за обществото и икономиката. Достъпът до данните и информацията за опрашителите е свободен.</i>		
ДЕЙСТВИЕ		СРОК ЗА ЗАВЪРШВАНЕ
1. СЪЗДАВАНЕ НА ВСЕОБХВАТНА СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ		
1.1	Комисията и държавите членки следва да завършат разработването и изпитването на стандартизирана методика за схема на ЕС за мониторинг на опрашителите (EU-PoMS) . С тази методика ще се гарантира ежегодното предоставяне на набори от данни за разпространението и разнообразието на видовете опрашители, които ще имат достатъчна статистическа мощност, за да се прецени дали е постигнат обрат в тенденцията на влошаване на състоянието на опрашителите както на равнището на ЕС, така и на национално равнище. След като методиката стане налична, държавите членки следва да внедрят схемата на място.	2026 г.
1.2	С подкрепата на държавите членки и Европейската агенция за околна среда Комисията ще разработи	2026 г.

	интегрирана рамка за мониторинг на влошаването на състоянието на опрашители, неговите причини и последици ³⁵ . Комисията ще продължи да подкрепя систематичното събиране на данни за основните заплахи за опрашители , по-специално чрез инициативите EMBAL ³⁶ и Insignia ³⁷ .	
1.3	Комисията ще разработи показатели за състоянието на популациите на опрашители и видовете натиск, на които са подложени, и ще проучи възможностите за разработване на показатели за въздействието на опрашители върху здравето на екосистемите, икономиката и благосъстоянието на хората. Тези показатели ще бъдат разработени, за да допринесат, наред с другото, за оценката на съответните политики, например общата селскостопанска политика (връзка към действие 5.4).	Непрекъснато до 2030 г.
2. ПОДПОМАГАНЕ НА НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ОЦЕНКИТЕ		
2.1	Комисията и държавите членки следва да насърчават научните изследвания и иновациите по отношение на състоянието на опрашители, причините за неговото влошаване и последиците от него , както и ефективни мерки за смекчаване . Приоритетните фундаментални и приложни научни изследвания, подкрепяни по линия на Рамковата програма на ЕС за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ и национални научноизследователски усилия, следва да разширят базата от знания за групите опрашители и да подобрят разбирането за възникващите заплахи за опрашители.	Непрекъснато до 2030 г.
2.2	Комисията ще завърши оценката за ключовите групи опрашители — пчели, мухи, пеперуди и молци.	2024 г.
2.3	Съвместно с държавите членки и Европейската агенция за околна среда Комисията ще идентифицира и картографира ключови области с опрашители в ЕС, които следва да се бъдат в центъра на усилията за опазване и възстановяване.	2025 г.
3. НАСЪРЧАВАНЕ НА ИЗГРАЖДАНЕТО НА КАПАЦИТЕТ И ОБМЕНА НА ЗНАНИЯ		

³⁵ При това ще се следва моделът на намеса DPSIR (drivers, pressures, state, impact and response — движещи фактори, натиск, състояние, въздействие и реакция).

³⁶ <https://wikis.ec.europa.eu/pages/viewpage.action?pageId=25560696>

³⁷ <https://wikis.ec.europa.eu/pages/viewpage.action?pageId=36702461>

3.1	Въз основа на оценка на пропуските Комисията и държавите членки следва да подкрепят инвестициите за увеличаване на капацитета на експертите на ЕС в областта на таксономията на опрашителите (т.е. науката за наименоване, описване и класифициране на тези организми), за да се отговори на нуждите от научни изследвания и мониторинг. Държавите членки следва да увеличат усилията си в областта на образованието и да създадат възможности за работа в тази област.	Непрекъснато до 2030 г.
3.2	Комисията ще продължи да разработва база данни за видовете опрашители (включително описание, изображения и карти на разпространението на всеки вид) и ще подкрепи разработването на практични ръководства и идентификационни ключове за улесняване на мониторинга на опрашителите.	2025 г.
3.3	Комисията и държавите членки следва да насърчават свободния достъп до данни и информация , генерирани в рамките на научноизследователски и мониторингови дейности, както и от други съответни източници на данни, например данни за земеползването в рамките на интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) на ОСП.	Непрекъснато до 2030 г.
3.4	Комисията и Европейската агенция за околна среда ще продължат да улесняват обмена на знания чрез Информационния център на ЕС за опрашителите ³⁸ и Информационната система за биологичното разнообразие в Европа (BISE) ³⁹ .	Непрекъснато до 2030 г.
3.5	Комисията и държавите членки следва да подкрепят по-нататъшното развитие на научноизследователската инфраструктура , която е от значение за подобряване на базата от знания за опрашителите, включително като доразвиват съществуващи инициативи, например децентрализираната система за научни колекции (Distributed System of Scientific Collections — DiSSCo) ⁴⁰ и мрежата за дългосрочните екосистемни изследвания в Европа (Long-Term Ecosystem Research in Europe — eLTER) ⁴¹ .	2026 г.

³⁸ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/EU+Pollinator+Information+Hive>

³⁹ <https://biodiversity.europa.eu>

⁴⁰ <https://www.dissco.eu>

⁴¹ <https://elter-ri.eu>

Приоритет II Подобряване на опазването на опрашителите и отстраняване на причините за влошаването на тяхното състояние

Цели, които трябва да бъдат постигнати до 2030 г.

Определени са и се прилагат подходящи мерки за опазване и възстановяване на опрашителите и техните местообитания. Свързаните с опрашителите мерки са изцяло интегрирани в общата селскостопанска политика и държавите членки използват пълноценно възможностите за финансиране с оглед поддържането и възстановяването на местообитанията на опрашителите в селски и градски зони, включително в рамките на политиката на сближаване на ЕС. Местообитанията на опрашителите са ефективно свързани в по-обширния ландшафт, което позволява на опрашителите да се разпространят на цялата територия и да реагират на неблагоприятните последици от изменението на климата. Опрашителите са защитени от въздействието на пестициди, други замърсители на околната среда и инвазивни чужди видове.

4. ПОДОБРЯВАНЕ НА ОПАЗВАНЕТО НА ВИДОВЕТЕ ОПРАШИТЕЛИ И ТЕХНИТЕ МЕСТООБИТАНИЯ		
4.1	Комисията ще завърши разработването на планове за опазване на застрашени видове опрашители. Два плана ще обхващат селскостопански и горски ландшафти, а третият ще обхваща Канарските острови. Комисията и държавите членки следва да подкрепят изпълнението им.	2026 г.
4.2	Комисията ще определи опрашителите, които са характерни за местообитанията, защитени съгласно Директивата за местообитанията . Държавите членки следва да гарантират, че при мерките, прилагани за тези местообитания, по-специално в рамките на плановете за управление по „Натура 2000“, се взема предвид опазването на опрашителите. Държавите членки следва да осигурят адекватно финансиране за тези мерки.	Непрекъснато до 2030 г.
4.3	При управлението на съществуващите защитени зони и в ангажиментите си за нови защитени зони в рамките на Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие до 2030 г. държавите членки следва да обърнат внимание на нуждите на застрашените видове опрашители ⁴² .	Непрекъснато до 2030 г.
4.4	С подкрепата на Европейската агенция за околна среда Комисията и държавите членки следва да	2027 г., с

⁴² Съгласно оценките в рамките на Европейския червен списък, <https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/redlist>.

	разработят концепция за мрежа от екологични коридори за опрашители, наречени Buzz Lines , както и план с мерки за нейното изпълнение. Планът ще се основава на картографирането на ключови области с опрашители и създаването на нови местообитания чрез възстановяване. За да подкрепят прилагането на мрежата с Buzz Lines, държавите членки следва да интегрират опазването на опрашителите в политиките за пространствено планиране на национално, регионално и местно равнище.	непрекъснато изпълнение до 2030 г.
4.5	Комисията и държавите членки следва да продължат да насърчават мерки за опазване на опрашителите в рамките на програмата LIFE .	Непрекъснато до 2030 г.
5. ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА МЕСТООБИТАНИЯТА НА ОПРАШИТЕЛИТЕ В СЕЛСКОСТОПАНСКИТЕ ЛАНДШАФТИ		
5.1	Комисията ще продължи да се сътрудничи с държавите членки, за да увеличи подкрепата за благоприятно за опрашителите селско стопанство в рамките на общата селскостопанска политика (ОСП) . В рамките на ОСП и други подходящи инструменти (например национални или регионални мерки за опазване на природата) държавите членки следва да разработят и прилагат целенасочени и стратегически планирани интервенции за постигане на обрат в тенденцията на влошаване на състоянието на опрашителите в селскостопанските ландшафти до 2030 г. Освен това те следва да гарантират съгласуваност и полезни взаимодействия между различните инструменти и мерки. За тази цел Комисията ще проучи варианти за най-добър подход към опазването и възстановяването на опрашителите в бъдещата реформа на ОСП.	Непрекъснато до 2030 г.
5.2	Комисията ще продължи да насърчава държавите членки и заинтересованите страни да споделят най-добри практики и да организират координационни дейности в рамките на настоящата ОСП, за да се улесни разработването и внедряването на ефективни инструменти в полза на опрашителите, като например основани на резултати схеми за плащане и колективни мерки на земеделските стопани, включително чрез мрежата на ЕС по ОСП и други платформи на заинтересованите страни.	2027 г.
5.3	Държавите членки следва да увеличат капацитета на консултантските услуги в областта на селското стопанство за целите на опазването и възстановяването на опрашителите. Държавите членки следва също така да осъществяват комуникационни и демонстрационни дейности за благоприятни за опрашителите схеми.	Непрекъснато до 2030 г.

5.4	Комисията ще продължи разработването на показател за опрашители с оглед на интегрирането му в рамката за качество на изпълнението, мониторинг и оценка на ОСП, след като схемата на ЕС за мониторинг на опрашители (EU-PoMS) бъде приложена в достатъчна степен.	2026 г.
6. НАМАЛЯВАНЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ПЕСТИЦИДИ ВЪРХУ ОПРАШИТЕЛИТЕ		
6.1	Комисията ще изисква всички държави членки да създадат системи в съответствие със съответните правни изисквания, за да се гарантира, че професионалните потребители на продукти за растителна защита прилагат интегрирано управление на вредителите с оглед свеждане до минимум на въздействието на продуктите за растителна защита върху опрашителите.	2026 г.
6.2	Комисията ще разгледа възможностите за подобряване на съществуващите хармонизирани показатели за риска или за разработване на нови такива, за да може да оцени по-добре тенденциите при риска и употребата на продукти за растителна защита, включително рисковете за опрашителите.	Непрекъснато до 2030 г.
6.3	Комисията ще продължи да следи извънредните разрешения за пестициди, които са вредни за опрашителите, и ако счете за необходимо, ще поиска от ЕОБХ да направи оценка на представените от държавите членки обосновки. Комисията ще възложи на ЕОБХ да разработи специални протоколи за оценка на тези обосновки. Когато се установи, че дадени извънредни разрешения са необосновани, Комисията ще продължи да приема решения за тяхната забрана. Комисията ще наблюдава прилагането на ръководството за извънредните разрешения и при необходимост ще разгледа възможността за определяне на правно обвързващи критерии съгласно Регламент (ЕО) № 1107/2009 относно условията, при които може да бъдат издавани извънредни разрешения.	Непрекъснато до 2030 г.
6.4	След публикуването на преразгледаното Ръководство на Европейския орган за безопасност на храните (ЕОБХ) за пчелите относно оценката на рисковете за пчелите от употребата на пестициди Комисията ще работи с държавите членки за пълното му одобряване и прилагане ⁴³ . Комисията ще поиска ЕОБХ да направи нов преглед, когато бъдат налични нови знания или инструменти за	2024 г.

⁴³ <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/3295>

	моделиране.	
6.5	Заедно с държавите членки Комисията ще изготви работен план за разработване, валидиране и кръгово изпитване на допълнителни методи за изпитване за определяне на токсичността на пестициди за опрашители, в това число дивите опрашители. В този работен план ще бъдат разгледани индикаторните видове , които трябва да бъдат изпитани, както и сублеталните ефекти и хроничните последици от пестицидите. Той ще включва също така подкрепа за международното признаване на тези методи чрез нови насоки на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) за провеждане на изпитвания.	2025 г.
6.6	Комисията ще изготви регламент за изпълнение ⁴⁴ , с който ще се установят процедурата и критериите за идентифициране на неприемливи коформуланти в продуктите за растителна защита, включително критерии за опазване на околната среда, които се отнасят за опрашители.	2024 г.
7. ПОДОБРЯВАНЕ НА МЕСТООБИТАНИЯТА НА ОПРАШИТЕЛИТЕ В ГРАДСКИТЕ ЗОНИ		
7.1	Комисията и държавите членки следва да насърчават градовете да прилагат насоките за благоприятни за опрашителите градове ⁴⁵ .	Непрекъснато до 2030 г.
7.2	При разработването на планове за екологизиране на градовете ⁴⁶ европейските градове следва да вземат предвид изискванията за опазване на опрашителите.	Непрекъснато до 2030 г.
8. НАМАЛЯВАНЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ИНВАЗИВНИТЕ ЧУЖДИ ВИДОВЕ ВЪРХУ ОПРАШИТЕЛИТЕ		
8.1	Комисията ще извърши оценка на заплахите за опрашителите от инвазивни чужди видове , които	2025 г.

⁴⁴ Съгласно член 27 от Регламент (ЕО) № 1107/2009.

⁴⁵ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Cities>

⁴⁶ https://environment.ec.europa.eu/topics/urban-environment/urban-greening-platform_en

	все още не са включени в списъка на инвазивните чужди видове, които засягат Съюза, съгласно Регламент (ЕС) № 1143/2014, и ще изготви оценки на риска за най-проблематичните видове.	
8.2	Комисията ще извърши оценка на вариантите за управление на инвазивните чужди растителни видове , които са най-вредни за дивите опрашители, за да се увеличат наличността, внедряването и ефективността на нехимичните варианти за управление.	2028 г.
8.3	Комисията ще разработи насоки, за да насърчи използването на благоприятни за опрашителите местни растения и смеси от семена в територии като частни градини, обществено достъпни места, земеделски земи и гори.	2027 г.
9. БОРБА С ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА И ДРУГИ ПРИЧИНИ ЗА ВЛОШАВАНЕТО НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОПРАШИТЕЛИТЕ		
9.1	С подкрепата на Европейската агенция за околна среда Комисията ще идентифицира най-уязвимите зони за опрашителите в контекста на изменението на климата и ще разработи и приложи целенасочени мерки за смекчаване на последиците. Държавите членки следва да вземат предвид въздействието на изменението на климата върху опрашителите и техните местообитания в своите национални стратегии за адаптиране към изменението на климата.	Непрекъснато до 2030 г.
9.2	Държавите членки следва да смекчат въздействието на светлинното замърсяване върху опрашителите чрез национални, регионални и местни политики. В това отношение Комисията ще насърчи прилагането на насоките за гражданите ⁴⁷ и градовете ⁴⁸ .	Непрекъснато до 2030 г.
9.3	Европейската агенция по химикали ще разработи насоки за оценка на рисковете от биоцидите за опрашителите.	2024 г.

⁴⁷ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Citizens>

⁴⁸ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Cities>

ПРИОРИТЕТ III: Мобилизиране на обществото и насърчаване на стратегическото планиране и сътрудничеството на всички равнища

Цели, които трябва да бъдат постигнати до 2030 г.:

На национално, регионално и местно равнище са разработени и изпълнени планове за действие с оглед обръщане на процеса на влошаване на състоянието на опрашителите. Въздействието на публичните политики е засилено чрез ефективно мобилизиране на широката общественост и предприятията. Въздействието на отделните мерки е засилено чрез по-добро сътрудничество и съгласуване на съответните участници на всички равнища. ЕС има водеща роля на световно равнище, за да подкрепя и улеснява международните действия по отношение на опрашителите.

10. ПОДКРЕПА ЗА ГРАЖДАНИТЕ И ПРЕДПРИЯТИЯТА ДА ДЕЙСТВАТ

10.1	Комисията и държавите членки следва да продължат да повишават осведомеността на обществото относно влошаването на състоянието на опрашителите и да включват обществеността в съответните мерките, като подкрепят дейностите по комуникация и изграждане на мрежи.	Непрекъснато до 2030 г.
10.2	Комисията и държавите членки следва да насърчават гражданската наука и да улесняват участието на обществеността в мониторинга и опазването на опрашителите, по-специално те следва да подкрепят ангажираността на младите хора и основаното на участието управление .	Непрекъснато до 2030 г.
10.3	Комисията и държавите членки следва да насърчават внедряването на насоките за действие от страна на ключови стопански сектори за защита на опрашителите ⁴⁹ , включително чрез Платформата на ЕС за бизнес и биологично разнообразие (Business @ Biodiversity).	Непрекъснато до 2030 г.

11. НАСЪРЧАВАНЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКОТО ПЛАНИРАНЕ И СЪТРУДНИЧЕСТВОТО НА ВСИЧКИ РАВНИЩА

⁴⁹ Насоки за действие за защита на опрашителите в следните сектори: хранително-вкусова промишленост и индустрия с напитките; търговия на дребно; горско стопанство; градинарство; строителство; ландшафтна архитектура; Туризм и енергетика; пчеларство и добивна промишленост; вж. <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Businesses>

11.1	В тясно сътрудничество със заинтересованите страни и гражданите държавите членки следва да разработят национални стратегии за опрашителите , с които ще се съгласуват и стимулират усилията във всички съответни сектори и политики, за да се постигне обрат в тенденцията на влошаване на състоянието на опрашителите до 2030 г. Комисията ще подкрепя държавите членки в това отношение, включително чрез работната група по опрашителите към Платформата на ЕС за биологичното разнообразие.	2025 г.
11.2	Комисията и държавите членки следва да подкрепят и насърчават действията за опазване на опрашителите на регионално и местно равнище , включително чрез фондовете на политиката на сближаване на ЕС. В тясно сътрудничество със заинтересованите страни и местните общности регионалните и местните органи следва да разработят планове за действие , които допринасят за усилията на ЕС и на национално равнище за постигане на обрат в тенденцията на влошаване на състоянието на опрашителите до 2030 г.	Непрекъснато до 2030 г.
11.3	Европейският комитет на регионите следва да подкрепи местните и регионалните органи при изпълнението на Инициативата относно опрашителите, като насърчава обмена на знания и най-добри практики за защита на опрашителите. Комисията и Европейският комитет на регионите следва да си сътрудничат, за да поощряват участието на всички равнища на управление, като предоставят подходяща подкрепа, насърчаване и съгласуване на мерките, изпълнявани на местно и регионално равнище.	Непрекъснато до 2030 г.
11.4	Комисията ще продължи да подпомага сътрудничеството между множество участници чрез съществуващи платформи, като например работната група по опрашителите към Платформата на ЕС за биологичното разнообразие, платформата по програма Interreg, програмата TAIEX-EIR Peer 2 Peer, мрежата на ЕС по ОСП и Европейска платформа за екологизиране на градовете. Комисията ще проучи допълнителните потребности от увеличаване на капацитета за сътрудничество между множество участници на равнището на ЕС.	Непрекъснато до 2030 г.
11.5	Комисията и държавите членки следва да продължат да насърчават ефективни международни действия в полза на опрашителите, включително в рамките на Организацията на ООН за прехрана и земеделие (ФАО), Конвенцията за биологичното разнообразие и ОИСР.	Непрекъснато до 2030 г.